

VERKLARING

Naar aanleiding van de wraking van de politierechter mr. H.J. Fehmers op 5 oktober 2022 in de zaak van het OM tegen Dorien Rose Duinker verklaar ik het volgende.

Ten aanzien van mr. H.J. Fehmers

In mijn eigen strafzaken waarin mr. Fehmers op 26 september 2022 als politierechter fungeerde (parketnummers [REDACTED] en [REDACTED]) gaf hij er ook al blijk van dat hij niet veel geduld had met deze zaken, die ook zagen demonstraties op het Museumplein - waaronder die van 28 maart 2021. In mijn pleidooi heb ik toen onder verwijzing naar het arrest van het EHRM van 2 januari 2016, app nr 57774/13 (Miracle Europe Kft vs Hongarije), betoogd dat de voorgenomen verwijzing van de zaken naar een andere rechtbank niet voldeed aan de in dit arrest neergelegde eis die volgt uit artikel 6 EVRM omdat deze wijze van verwijzing niet is vastgelegd in een regeling 'prescribed by law'.

Mr. Fehmers begon vervolgens onmiddellijk met voorlezen van zijn beslissing – naar eigen zeggen zonder dat hij kennis had genomen van dit arrest. Daarbij gaf hij als motivering dat dit arrest naar hij aannam zou gaan om een verwijzing naar een andere rechter binnen dezelfde rechtbank en dus niet relevant zou zijn voor zijn beslissing. Toen ik hem erop wees dat ik nu juist in mijn pleidooi had aangegeven dat de desbetreffende zaak bij het EHRM ook een verwijzing naar een andere rechtbank betrof, besloot hij de verdere mededeling van zijn beslissing te onderbreken om het arrest nog even op zijn computer op te zoeken en vluchtig na te lezen. Zonder vervolgens op de inhoud en de relevantie van dit arrest voor zijn beslissing in te gaan besloot hij vervolgens toch om de zaken door te verwijzen naar de rechtbank Noord-Holland. Deze gang van zaken bevestigt in mijn ogen de vooringenomenheid van deze politierechter ten aanzien van zaken die betrekking hebben op demonstranten die hebben deelgenomen aan demonstraties tegen de coronamaatregelen. Ook in mijn geval was er immers geen enkele reden waarom mr. Fehmers niet langer de tijd had kunnen nemen om het arrest waarop een beroep was gedaan nader te bestuderen. Ik heb hem daartoe ook nadrukkelijk de gelegenheid gegeven.

Ten aanzien van kennisgebrek en vooringenomenheid bij andere rechters die hebben geoordeeld over zaken met betrekking tot demonstraties op het Museumplein

Mij is verder opgevallen dat het optreden van mr. Fehmers past in een trend die ik heb waargenomen in de wijze waarop strafzaken met betrekking demonstraties tegen de coronamaatregelen door verschillende rechters worden behandeld. De uitlatingen van mr. Fehmers aan het begin van de zitting, waarin hij de term 'Museumpleinrellen' laat vallen en zichzelf vervolgens niet corrigeert, maar zelfs stelt te weten dat deze gebeurtenissen als zodanig de geschiedenisboeken in zullen gaan, staat niet op zichzelf, maar past in die trend en gaat in mijn ogen zelfs een stap verder.

Op 16 februari 2021 had ik als griffier zitting met mr. G.P.C. Janssen in een aantal zaken die zagen op de demonstraties op het Museumplein op 24 januari 2021. Tijdens die zitting hield mr. Janssen de verdachten voor dat zij hadden deelgenomen aan demonstraties waarvoor geen vergunning was verleend. Uiterst zorgelijk vind ik het dat juist degene die binnen de rechtbank Amsterdam begin 2021 alle zaken over demonstranten op het Museumplein coördineerde, blijkbaar niet eens de basisbeginselen van het demonstratierecht kende. Voor een demonstratie is immers geen vergunning of toestemming nodig. Helaas kan een dergelijk gebrek aan kennis leiden tot vooringenomenheid ten aanzien van het handelen van de verdachte over wie men moet oordelen.

Op 3 september 2021 heb ik als toehoorder nog een zitting bijgewoond waarin mr. Janssen onder meer onmiddellijk mondeling uitspraak deed in een zaak over de demonstratie van 28 februari 2021 en daarbij tot mijn verbijstering volkomen voorbij ging aan het uitdrukkelijk onderbouwde verweer dat zag op de proportionaliteit en subsidiariteit van het noodbevel en een uitgebreid onderbouwd beroep op het EVRM.

Bijna een jaar verder was het nog niet anders. Op 24 januari 2022 en 9 maart 2022 heb ik zittingen bijgewoond van mr. I. Verstraeten-Jochemsen. In deze zaken legde zij verdachten de vraag voor of zij zich voordat zij zich naar het Museumplein begaven hadden afgevraagd of het toegestaan was om daar te demonstreren. Dit is ongeveer dezelfde vraag die mr. Janssen stelde in andere bewoordingen waaruit wederom gebrek aan kennis van het demonstratierecht en vooringenomenheid spreekt. Als je er immers al vanuit zou gaan dat het later afgegeven noodbevel rechtmatig zou zijn geweest, dan was het immers in ieder geval tot dat moment ontegenzeggelijk toegestaan om te demonstreren. Daarbij kwam ook nog dat deze politierechter verschillende onderzoekswensen zonder inhoudelijke motivering afwees.

Op 4 juli 2022 was ik als toehoorder aanwezig bij een zitting van mr. Montfrans die mondeling uitspraak deed in een aantal zaken ter zake van verdachten die op 28 maart 2021 bij de demonstratie waren geweest. Daar viel op dat zij met veel ongemak (hakkelend over haar woorden) grote delen van het schriftelijk vonnis van haar collega van 15 juni 2022 oplas, zich mogelijk wel beseffende dat op haar eigen zitting niet geheel dezelfde verweren waren aangedragen, waar zij dus ook niet op repondeerde.

Op 17 augustus 2022 was ik als toehoorder aanwezig bij de behandeling van een aantal zaken met betrekking tot de demonstratie van 20 maart 2021 door mr. E.G. Fels. Op deze zitting maakte mr. Fels in reactie op pleidooien van diverse verdachten een opmerking over beelden van geweld die hij zei te hebben gezien van 17 en 24 januari 2021 die volgens hem een geheel ander licht wierpen op de situatie. In de dossier van deze verdachten bevonden zich in het geheel geen beelden, dus dit wijst er ook op dat deze rechter zich heeft laten beïnvloeden door andere informatie dan de informatie in het dossier waarop hij zich diende te baseren.

Ten slotte heb ik op 21 maart 2022 en 12 mei 2022 een gesprek gevoerd met mevrouw mr. L.R. Wisse en A. Besier, respectievelijk hoofd van de afdeling publiekrecht en personeelsfunctionaris, waarin zij ook een aantal keren het woord Museumpleinrellen lieten vallen. Ook in het gespreksverslag staat dit op deze manier vermeld (zo nodig kunnen deze als bewijsstuk worden overlegd). Toen ik hen daarop aansprak gaven zij enerzijds aan in te zien dat dit geen neutrale bewoording is, maar anderzijds zagen zij er ook geen probleem in. Mevrouw Besier wees erop dat deze term immers in het volgens haar als betrouwbaar beschouwde NRC had gestaan. Ook hieruit blijkt dat medewerkers op belangrijke posities bij de rechtbank Amsterdam door de media een zeer gekleurd beeld hebben van de werkelijkheid, dat ook gevolgen heeft voor de beslissingen die zij nemen.

Aldus naar waarheid opgemaakt op 18 november 2022. Ik verklaar mij hierbij tevens bereid de verklaringen ten overstaan van de rechtbank mondeling opnieuw af te leggen en zo nodig nader toe te lichten.

mr. J.B.C. van der Veer

